

Handläggare
Marie Aggesund Karlsson
Telefon:08-508 23 420

Till
Stöd- och aktivitetsenheten

Verksamhetsplan 2020 för Stöd- och aktivitetsenheten

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	6
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svensk-kunskaper är kort.....	6
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	9
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.....	16
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	16
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.....	17
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	18
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	18
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	20
Uppföljning av ekonomi.....	25
Resursanvändning.....	25
Budget 2020.....	26
Övrigt.....	27

Inledning

Verksamhetside och värdegrund

Stöd- och aktivitetsenheten har som mål att med ett gott bemötande stödja brukaren i att vara delaktig i sin insats så att den upplevs som meningsfull och utvecklande samt bidrar till ett självständigt liv.

Verksamhetsbeskrivning

Stöd- och aktivitetsenheten består av boendestöd, neuropsykiatriskt boendestöd (NP-teamet), träningslägenheter, gruppboende, profilboende 55+, träfflokaler och sysselsättningsverksamheter. Enheten utför beviljade insatser till personer med psykisk och/eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Behoven av enhetens insatser är biståndsbedömda enligt SoL förutom i de två träfflokalerna som är öppna verksamheter som inte kräver biståndsbeslut.

Enheten har totalt 55 medarbetare, varav 42 kvinnor och 13 män, summan inkluderar en enhetschef, en biträdande enhetschef med personalansvar, två sjuksköterskor/arbetsledare, en projektledare och en administrativ assistent.

Enhetschefen ansvarar för de två gruppboendena, de två sysselsättningsverksamheterna och de två träfflokalerna.

Boendestödet består av 13 medarbetare, 7 kvinnor och 6 män, 12,25 årsanställda, som ger stöd till personer med psykisk funktionsnedsättning boende i egna bostäder i stadsdelen eller i någon av de 21 träningslägenheter som stadsdelen tillhandahåller. De beställda insatsernas mål är att ge brukaren möjlighet att med vårt stöd klara sitt vardagsliv mer självständigt. Insatserna utförs enligt beställning från biståndshandläggare och den genomförandeplan som brukare och boendestödjare upprättar tillsammans. Boendestödet ger stöd till ca 150 brukare/månad.

Neuropsykiatriska stödteamet (NP-teamet) består av 8 medarbetare, 6 kvinnor och 2 män, 7,85 årsanställda, som ger stöd till ca 100 brukare/månad. Teamet ger stöd till brukare från 16 år och uppåt med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning såsom autismspektrumtillstånd (AST) och ADHD. Det neuropsykiatriska stödet består till stor del av att ge brukaren stöd i att strukturera och schemalägga vardagen för att förbättra livskvaliteten samt hjälpa till i kontakter med myndigheter etc. Teamet arbetar utifrån metoder som är anpassade för brukarens specifika funktionsnedsättning.

På **Kyrkogatans gruppboende**, som består av tre våningsplan med sammanlagt 22 brukare, bor sex-åtta brukare med psykisk funktionsnedsättning på varje våningsplan. Gruppboendet erbjuder ett omfattande individuellt stöd som utformas efter varje brukares behov. Målet är att brukaren ska få ett bra vardagsliv med hjälp av vårt stöd. Medarbetarna på gruppboendet arbetar för att brukarna ska vara delaktiga i sina egna liv och ta vara på sina resurser för att få ett så självständigt liv som möjligt. På gruppboendet ingår frukost och middag som man äter gemensamt eller hemma i den egna lägenheten. From våren 2020 kommer man även att kunna välja att äta lunch. Gruppboendet är bemannad dygnet runt, nattetid består bemanningen av sovande jour. Arbetsgruppen består av åtta medarbetare, 8 årsanställda, 6 kvinnor och 2 män, inklusive en sjuksköterska/arbetsledare.

Triangelns profilboende består av tio lägenheter och vänder sig till personer med psykisk

funktionsnedsättning 55+. Boendet består av en- och tvårumslägenheter som ligger på ett våningsplan med en gemensam lägenhet för samvaro. Boendet erbjuder liksom Kyrkogatans gruppbostad ett omfattande individuellt stöd som utformas efter varje brukares behov. På Triangeln är det möjligt att även få sitt behov av somatisk omvårdnad tillgodosett. Frukost och middag som man äter gemensamt eller hemma i den egna lägenheten samt bemanning dygnet runt, nattetid av sovande jour, ingår också. From våren 2020 kommer man även att kunna välja att äta lunch. Arbetsgruppen på Triangeln består av 7 medarbetare, 5 kvinnor och 2 män, 7 årsanställda, inklusive en sjuksköterska/arbetsledare.

Droppen/Bruket/Hägergruppen erbjuder individuellt anpassad sysselsättning för personer med psykisk ohälsa. Droppen/ Bruket/ Hägergruppen/ miljögruppen sysselsätter cirka 35 brukare och har sex medarbetare, kvinnor, 5,4 årsanställda.

Droppen/Bruket, som ligger i Västertorp, producerar och säljer olika varor beroende på årstid. Det kan vara marmelader, blomsterarrangemang och olika inläggningar. Under sommarhalvåret, april-oktober, förläggs verksamheten en till två dagar per vecka till odlingar i Mariefred. Verksamheten har tillsammans med träfflokalerna och Hägergruppen en mindre "buss" som används för resorna till Mariefred och av övriga vid behov. Café Droppen är ett café som sköts av brukarna med stöd av personal. Cafét har även en del cateringuppdrag. Verksamheten delar lokal med den öppna pensionärsverksamheten Västertorpsträffen och serverar dem fika, lunch mm.

Hägergruppen, som ligger i Fruängen, arbetar med hantverk, målning, keramik samt grafisk datorverksamhet. Hägergruppen samarbetar med olika företag om beställningar av produkter och gör även monteringsarbeten på uppdrag/legoarbeten. Hägergruppen gör utflykter varje månad. Försäljning sker på marknader och i Gröna Liljans affär.

Träfflokalen **Kravatten** är en öppen mötesplats för unga vuxna mellan 18 och 35 år som inriktar sig på återhämtning. Verksamheten baseras på deltagarnas medbestämmande och behov. Kravatten erbjuder samvaro, studiecirklar, hjälp med att hitta arbete, praktikplats eller studier samt fysisk träning under ledning av verksamhetens hälsocoach. Kravattens hälsocoacher utför även hälsofrämjande aktiviteter på sysslos andra verksamheter och på Kyrkogatans gruppbostad och Triangelns profilboende. Kravatten ligger i Telefonplan och har ca 25 deltagare. Där arbetar tre medarbetare, två kvinnor och en man, 2,5 årsanställda. Kravatten delar lokal med Steget Framåt.

Träfflokalen **Tora** är en kombinerad aktivitets- och träfflokal. Tora erbjuder social samvaro, ett stort utbud av teoretiska och praktiska studiecirklar utifrån deltagarnas intresse och ett kulturprogram utifrån deltagarnas intresse. På Tora erbjuds även möjligheten att delta i gemensam frukost och lunch. Båda måltiderna serveras till självkostnadspris. Här finns även möjlighet till stöd i vardagsgörömmål. Tora ligger i Örnberg och drygt 70 deltagare besöker träfflokalen och/eller deltar i studiecirklar eller andra aktiviteter. Här arbetar fyra medarbetare, tre kvinnor och en man, 3,4 årsanställda.

Till **träfflokalerna** är man välkommen om man har psykisk ohälsa och bor i stadsdelsområdet Hägersten-Liljeholmen eller har ett biståndsbeslut från någon annan stadsdelsförvaltning. Båda träfflokalerna arbetar med att ge brukarna inflytande.

Några av de **styrdokument** som enheten styrs av är socialtjänstlagen (SoL), Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), Arbetsmiljölagen, sekretesslagen, Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd, stadens riktlinjer och policydokument, enhetens verksamhetsplan, brukarnas

biståndsbeslut, brukarnas genomförandeplaner samt olika styrdokument gällande arbetsmiljö och personalpolitik.

Enheten **samverkar** med andra professioner både externt och internt. Externa samarbetspartners är Region Stockholms psykiatriska öppen- och slutenvård, andra stadsdelsförvaltningar, Försäkringskassa, Arbetsförmedling, Studieförbundet Vuxenskolan, Komvux, intresseorganisationer, personliga ombud, gode män, förvaltare och andra som våra brukare behöver ha stöd i kontakten med.

Enhetens träfflokaler, inklusive studiecirkelverksamhet, är anslagsfinansierade och resterande del av den socialpsykiatriska verksamheten är intäktsfinansierad. Se budgettabeller.

Kvalitets- och utvecklingsarbete

Under 2020 kommer de öppna träfflokalerna att moderniseras. Tora och Kravatten kommer att samordnas i en lokal. Med hjälp av metoden tjänstedesign kommer vi tillsammans med deltagarna ta reda på vilka insatser som är mest önskvärda för brukaren och sluta göra det som inte efterfrågas. Verksamheterna ska därmed vara noggrant fokuserade på kärnverksamheten.

Enheten har sökt, och beviljats pengar från stadens Lokala utvecklingsmedel (LUM) och har anställt en projektledare som håller på att utbildas i metoden Tjänstedesign. Projektledaren ska sedan handleda/utbilda medarbetarna att arbeta enligt metoden.

En översyn av lokalutnyttjande och bemanning för sysselsättningsverksamheterna har påbörjats. Verksamheterna ska anpassas utifrån ett minskat antal brukare. Samordning och samarbete med motsvarande verksamhet inom Älvsjö SDF ska undersökas.

Vi kommer att fortsätta att utveckla det hälsoarbete med brukarna som vi påbörjat. Forskning har visat att fysisk träning leder till förbättrad psykisk hälsa. Detta arbete pågår över hela enheten och leds av den hälsocoach som arbetar på Kravatten.

Alla medarbetare kommer att utbildas i hur digitala verktyg används för att sedan kunna stötta brukarna/deltagarna i att använda digitala tjänster.

Brukare/deltagare kommer att erbjudas studiecirklar i ämnen såsom:

- att använda sig av dator, surfplatta och smartphone
- att använda en dator, surfplatta eller smartphone för att söka kunskap, läsa dagstidningar, lyssna på radio, lyssna på musik, spela spel, se videoklipp etc.
- skaffa mobilt bank-ID, hur det används vad det kan användas till och hur det hanteras
- hur man loggar in på Försäkringskassa, 1177, Skatteverket med flera.

Vi ser det som viktigt att arbeta för att alla medarbetare ska ha en **hälsosam arbetsmiljö** och en rimlig arbetsbelastning. För att involvera medarbetarna och utveckla arbetet med en hälsosam arbetsmiljö kommer enheten under året att ta upp ämnet på en enhetsdag.

Verksamhetsplanen innehåller olika aktiviteter som förtydligar våra satsningar och som bidrar till att vi uppnår målen.

Kompetensutveckling

De medarbetare inom enheten som inte redan har kunskap i hur man använder en i-pad eller smartphone och hur man förmedlar kunskapen vidare till brukarna kommer att utbildas i detta. Efter utbildningen kommer alla enhetens medarbetare kommer att kunna ge brukarna stöd i att

hantera sina smartphones.

Under våren kommer alla medarbetare att närvara på en föreläsning om digitala verktyg för kommunikation och delaktighet. Alla medarbetare kommer därefter att ha kunskap om appar som kan hjälpa våra brukare att vara mer självständiga i sitt dagliga liv. Medarbetarna kommer även att kunna hjälpa brukare som behöver stöd med att ordna bank-id mm.

Medarbetarna kommer genom föreläsningar om Egenmakt och Fördjupning i delaktighet och egenmakt att få metoder och konkreta exempel för att kunna stötta brukaren till självständighet, delaktighet och återhämtning.

Enhetens projektledare kommer att fortsätta sin utbildning i Tjänstedesign. Tanken är att projektledaren efter avslutad utbildning ska utbilda andra medarbetare inom enheten.

Sex medarbetare är utbildade MI-coacher och medverkar i stadens MI-nätverk. Boendestödet har MI-träffar cirka 1 gång/månad där man utvecklar kunskapen om MI-andan och tränar samtalsmetodiken. Cirka 90% av medarbetarna har gått stadens MI-utbildning, några medarbetare kommer att genomföra MI-utbildning detta år.

Medarbetare på sysselsättningsverksamheter och träfflokaler kommer under våren 2020 att utbildas i den evidensbaserade metoden Lågaffektivt bemötande. Därmed har alla enhetens medarbetare utbildats i metoden.

Ett antal medarbetare kommer under 2020 att gå Karolinska Institutets uppdragsutbildning; Våld i nära relationer.

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	19 st	800 st	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	360 st	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb		9 000 st	Tertial
 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	320 st	9 000 st	Tertial

Nämndmål:

Invånarna i stadsdelsområdet är självförsörjande

Beskrivning

Den enskilde som är i behov av ekonomiskt bistånd får stöd i att finna egen försörjning utifrån sina förutsättningar och behov. I dialogen med den enskilde används stadens utrednings- och bedömningsinstrument Initial Bedömning och vid behov används Förutsättningar inför arbete (FIA). På ett tidigt stadium kopplas insatser från Jobbtorgen på. Den enskilde är delaktig när insatserna planeras och insatserna sker i samverkan även med andra aktörer som Arbetsförmedling, andra enheter inom socialtjänsten och med hälso- och sjukvården. Förvaltningens egna arbetsmarknadsinsatser; arbetsträning, offentligt skyddad anställning (OSA) och Stockholmsjobb är steg på vägen mot egen försörjning genom arbete för de personer som står långt från arbetsmarknaden. Insatserna syftar bland annat till att öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättningar att komma i arbete.

Barnkonsekvensanalyser genomförs när beslut ska fattas som påverkar barnen i hushållet. Barnfamiljer som lever i otrygga boendeförhållanden erbjuds stöd av Bolots och både barnfamiljer och hushåll med endast vuxna erbjuds råd och stöd i att söka bostad i Boskolan. De barn som tvingas bo i tillfälliga boendelösningar ges möjlighet till kompensatoriska åtgärder.

Förvaltningen tillhandahåller praktikplatser för jobbtorgaspiranter i verksamheter i egen regi och i verksamheter som drivs på entreprenad.

Förvaltningen tillhandahåller feriearbeten för unga som syftar till att ge ett första positivt möte med arbetslivet. Arbetsplatserna finns i stor utsträckning inom stadsdelsförvaltningens egna verksamheter.

Nyanlända som har behov av ekonomiskt bistånd får stöd i att prioritera studier i svenska och samhällsväglarna förmedlar information om var i stadsdelsområdet som det finns föreningsdrivna språkcaféer och andra aktiviteter som ger möjlighet till språkträning.

De personer som kontaktar förvaltningen rörande ekonomiskt bistånd får tydlig och lättillgänglig information om rätten till ekonomiskt bistånd och handlägningsprocessen. Detta gör att risken för felaktiga utbetalningar minimeras. Handläggarna har stöd av stadens riktlinjer och metodstöd och förvaltningen följer noga utvecklingen så att risken för felaktiga utbetalningar kan minimeras.

Förväntat resultat

Alla invånare i stadsdelsområdet som är i behov av ekonomiskt bistånd för sin försörjning ges förutsättningar att kunna försörja sig själva genom att de erbjuds individuellt utformade insatser. Tröskeln till ett arbete är låg även för personer som uppburit försörjningsstöd under lång tid. Unga utan gymnasieexamen, äldre arbetslösa, personer med social problematik, fysisk och/eller psykisk ohälsa eller funktionsnedsättningar och utrikesfödda uppmärksammas särskilt och ges lokala arbetsmarknadsinsatser av god kvalitet så att de förbereds för insatser från Jobbtorgen. Unga i stadsdelsområdet erbjuds meningsfulla feriejobb som ett första steg in

på arbetsmarknaden.

Det är lätt att få kontakt med enheten för ekonomiskt bistånd, både gällande ett nytt ärende eller i ett pågående ärende och den enskilde får tydlig information och god service rörande handläggningen, insatserna och besluten. Felaktiga utbetalningar minimeras då det är lätt för den enskilde att förstå hur hen ska medverka i utredningen.

All utredning inom ekonomiskt bistånd, liksom bedömning och erbjudande om insatser, sker med hög rättssäkerhet och utifrån gällande lagstiftning och stadens riktlinjer. Arbetet grundar sig på tillit och respekt för människors självbestämmande och integritet. Barnen i familjer som är i behov av ekonomiskt bistånd uppmärksammas särskilt och handläggningen utgår från ett tydligt barnperspektiv.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningens dagliga verksamheter och sysselsättningsverksamheter samt boenden utvecklar arbetet med att ge brukare och deltagare stöd att komma ut på arbetsmarknaden. Arbetet utgår i från empowerment och metoden Tjänstedesign kommer att prövas i utvecklingsarbetet.	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningens verksamheter ska verka för att öka sitt mottagande av praktikanter från jobbtorgen. Antalet tillhandahållna praktikplatser följs upp i tertiärrapporter och verksamhetsberättelse	2020-01-27	2020-12-31

Enhetsmål:

Brukaren/deltagaren förbereds för att kunna närma sig arbetsmarknaden

Förväntat resultat

Att varje brukare/deltagare har tagit sig närmare arbetsmarknaden utifrån sina önskemål och resurser.

Arbetsätt

De brukare/deltagare som har insatser av oss, oavsett från vilken verksamhet, ska få det förberedande individuella stöd som de har behov av för att ta sig närmare arbetsmarknaden.

Stödet kan bestå i att ställa om sin dygnsrytm för att passa arbetslivet, prova en sysselsättning, ta sig vidare från sysselsättning, motiveras, stärka självkänslan, påbörja studier, informeras om vilka möjligheter som finns, testa saker så att man ser att man kan, verklighetsanpassa, låta brukaren/deltagaren bestämma takten, få digital kompetens, utforska vad brukaren/deltagaren vill genom att ställa frågor med hjälp av metoden tjänstedesign.

Vi ska samarbeta med Alfa, Jobbtorg och Jobbtorg unga. Kravatten har ett pågående samarbete med Jobbtorg unga.

Alla medarbetare ska känna till och kunna använda sig av IPS-metoden. IPS=Individual Placement and support.

Uppföljning

Uppföljning sker genom att vi under året dokumenterar hur många brukare/deltagare som erbjuds stödet och vad det resulterar i.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	94 %	öka	År
 Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering		Öka	År
 Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri	26 %	26 %	År
 Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri		26 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	90 %	År

Nämndmål:

Invånarna i stadsdelsområdet lever ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar

Beskrivning

BARNS RÄTTIGHETER

Barns rättigheter enligt barnkonventionen tas tillvara bland annat genom att barnkonsekvensanalyser genomförs i ärenden som berör barn. Förvaltningens barnrättsarbete inom socialtjänstens myndighetsutövning utvecklas genom att stadens stödmaterial implementeras och genom att det finns barnombud på enheterna som har stöd av en barnrättssamordnare.

UNGDOMSMOTTAGNING

Ungdomsmottagningen arbetar för att främja fysisk och psykisk hälsa bland ungdomar. Arbetet sker bland annat genom psykosociala stödsamtal till individer och förebyggande aktiviteter för grupper. Ungdomsmottagningen ska under året fortsätta att arbeta för att nå ut till grupper som är underrepresenterade i verksamheten med särskilt fokus på yngre pojkar. Verksamhet sker i samverkan med skolor, fältassistenter, fritidsverksamheter och socialtjänst.

FÄLTASSISTENTER

Stadsdelsförvaltningens fältassistenter arbetar förebyggande och uppsökande i de miljöer där unga befinner sig. Syftet är att med preventiva insatser fånga upp och förhindra att ungdomar söker sig till miljöer präglade av missbruk och kriminalitet. Det socialt uppsökande arbetet för att nå unga som brukar narkotika ska stärkas. I det uppsökande arbetet ska samarbete ingå mellan ungdomar, föreningsliv, polis, näringsliv och civilsamhället. Som en del av det trygghetsskapande arbetet stöttar fältassistenter nattvandrande vuxna i stadsdelsområdet. Genom att delta i platssamverkan tar fältassistenter del av en brett förankrad och uppdaterad lägesbild som är samordnad av polisen och kan ligga till grund för hur resurserna riktas. Det utvecklas metoder och genomförs aktiviteter som kan tillföra skyddsfaktorer i de ungas liv. Fältassistenter medverkar vid tillsynen av folköls- och tobaksförsäljning.

ÖPPEN FRITIDSVERKSAMHET

Den öppna fritidsverksamheten ska fortsätta att utvecklas och anpassas för att erbjuda aktiviteter och verksamhet som tilltalar en bred grupp unga och är anpassad efter deras behov och levnadsmönster. Aktiviteter och verksamhet bjuder in underrepresenterade grupper så som unga flickor, nyanlända, HBTQ-personer och unga med funktionsvariation prioriteras. All verksamhet utgår ifrån ett förebyggande perspektiv där skyddsfaktorer för unga stärks. Fritidsverksamheterna samverkar med socialtjänst, skola och civilsamhälle med syfte att minska narkotikaanvändningen bland unga. Fritidsgårdarna samarbetar med lokalt civilsamhälle och andra fritidsgårdar för att tillsammans erbjuda ett brett verksamhetsutbud. Tillsammans med civilsamhället erbjuder fritidsgårdarna läxhjälp.

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG

Individ- och familjeomsorgen utreder individers behov av hjälp- och stödinsatser utifrån inkomna ansökningar och anmälningar. För att säkerställa likställighet och rättssäkerhet i utredningarna används standardiserade bedömnings- och utredningsinstrument. Den enskilde är delaktig i utredning, val av insatser och insatsens utformning.

Individ- och familjeomsorgen erbjuder ett brett och varierat utbud av insatser som motsvarar de behov som finns hos invånarna i stadsdelsområdet. Genom att använda evidensbaserade metoder säkerställs att insatserna är likvärdiga. Insatserna syftar till att så långt det är möjligt ta till vara den enskildes egna resurser och stärka självständigheten. Om den enskilde, oavsett ålder har insatser både från socialtjänsten och från hälso- och sjukvården erbjuds en samordnad individuell plan (SIP).

Förvaltningen har en väl utbyggd öppenvård i egen regi för barn, ungdomar och deras familjer samt för vuxna missbrukare. På så sätt kan tidiga insatser på hemmaplan erbjudas.

BARN OCH UNGA

Prioriterad målgrupp för det socialt uppsökande och förebyggande arbetet är barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt.

Att klara skolan är den starkaste skyddsfaktorn för barn och unga som riskerar en socialt ogynnsam utveckling. Samverkan inom ramen för BUS-överenskommelsen (Barn i behov av särskilt stöd) är ett viktigt forum som utvecklas och riktas mot gemensamma mål. Nämnden ska under perioden fortsätta att stärka samarbete och samverkan med mellan skola, förskola, socialtjänst, fritidsverksamheter, föreningsliv, polis och det förebyggande och uppsökande

sociala arbetet. Syftet är att samverkan ska vara effektiv, samordnad och målinriktad samt säkerställa att resurser riktas där behoven finns.

Förvaltningen erbjuder familjestödsprogram och föräldrarådgivning i viss omfattning.

Förvaltningen verkar för att öppna en familjecentral i samverkan med Region Stockholm.

Barn och unga som genom brister i uppväxtmiljön eller eget skadligt beteende riskerar att utvecklas ogynnsamt utreds utifrån gällande lagstiftning. Utredningen syftar till att ta reda på vilket behov av stöd och eller skydd barnet har. Barns förutsättningar för att klara skolgången uppmärksammas särskilt i utredningen och vid behov sätts insatser i samverkan med skolan in för att stabilisera skolgången. När ett barn placeras utanför hemmet ställer förvaltningen tydliga krav på skyddade boenden, jourfamiljer, HVB-hem, familjehem etc. så att barnets skolgång tillgodoses. Uppföljningen av placerade barn och unga är prioriterad, särskilt avseende skolgång. Ensamkommande barn och unga ges stöd som syftar till etablering i samhället och på arbetsmarknaden. Allvarssamtal inom 48 timmar med förstagångsförbrytare under 18 år dit polis, socialtjänst, föräldrar och den unge själv kallas har införts.

Barn och ungdomar som kommer i kontakt med förvaltningen ska tillförsäkras delaktighet.

Brukarmedverkan för barn och unga ska öka.

Barnfamiljer som är aktuella hos socialtjänsten och lever under osäkra boendeförhållanden ges stöd av Bolots och i vissa fall genom erbjudande om så kallat avtalat boende hos Stiftelsen hotellhem i Stockholm (SHIS Bostäder). Stödet syftar till att familjen ska få ett varaktigt och värdigt boende.

VUXNA MED MISSBRUK

Förvaltningens arbete med att minska missbruk och riskbruk i stadsdelsområdet sker i första hand genom stödinsatser till enskilda. Insatserna främjar förutsättningar för den enskilde att leva ett självständigt liv. Arbetet med målgrupperna samsjukliga, unga vuxna och kvinnor i missbruk är fortsatt prioriterade.

Förvaltningen arbetar utifrån metoden motiverande samtal och erbjuder stöd- och behandlingsinsatser inom de egna utförarverksamheterna baserade på evidensbaserade metoder samt anpassat boendestöd. Förvaltningens egna insatser anpassas efter målgruppens behov och sätts in i ett tidigt skede vilket minskar risken för att mer ingripande insatser behövs på längre sikt. Förvaltningen fortsätter att aktivt följa nyttjandegraden av egna öppenvårdsinsatser och att anpassa och utveckla öppenvården i syfte att höja graden av nyttjande. Verksamheten ställer om från att ha utgått i från "boendetrappan" där den hemlöse stegvis ska flytta till allt mer självständiga boenden under rehabiliteringens gång, till att utgå ifrån vinsterna med modellen "bostad först". Samverkan med Region Stockholms beroendevård och psykiatri är av stor vikt för den enskilde. Att erbjuda den enskilde en samordnad individuell plan (SIP) är en viktig del i att skapa en sammanhållen vård för den enskilde.

Förvaltningens missbruksvård fortsätter att utveckla barn- och föräldraperspektivet. Vid handläggning av ärenden rörande vuxna med missbruksproblematik uppmärksammas om det finns barn och i förekommande fall initieras alltid ett samarbete med barn- och ungdomsenheten. Barn till föräldrar med missbruksproblematik erbjuds stödgrupper via barn- och ungdomsenheten.

SOCIALPSYKIATRI

Förvaltningen erbjuder stödinsatser som boendestöd och sysselsättning till personer som har någon form av psykisk och/eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Brukarinflytandet för ökad delaktighet inom socialpsykiatri är en prioriterad fråga. Förvaltningen utvecklar metoder för trygg hemgång vid utskrivning från psykiatrisk slutenvård.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att kartlägga olika vägar till arbete för målgruppen. Målet är att kunna göra individuella handlingsplaner för enskilda brukare. Insatser till personer som står långt från arbetsmarknaden fokuserar på återhämtning och hälsofrämjande insatser. I syfte att stödja brukarna i deras återhämtningsprocess fortsätter utförarverksamheten inom socialpsykiatri satsningen på Peer-support, en professionell kamratstödare med egen erfarenhet av psykisk ohälsa. Den öppna träfflokalverksamheten kommer att moderniseras för att bättre möta brukarnas behov och intressen. Metoden kollegial observation används. Samarbete med brukar- och intresseorganisationer kommer att utvecklas.

VÅLD I NÄRA RELATIONER OCH HEDERSRELATERAT VÅLD OCH FÖRTRYCK

Personer inom stadsdelsområdet som är utsatta för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld och förtryck får stöd av Relationsvårdscentrum Sydväst. Verksamheten vänder sig även till de personer som utövar våld i nära relationer. Relationsvårdscentrum Sydväst drivs av Skärholmens stadsdelsnämnd på uppdrag Hägersten-Liljeholmens, Älvsjö och Skärholmens stadsdelsnämnder. Relationsvårdscentrum Sydväst arbetar uppsökande och har informationsinsatser riktade mot andra relevanta aktörer. Arbetet utvecklas i samverkan med polis. Efter utredning kan våldsutsatta placeras på skyddat boende.

HEMLÖSHET

Förvaltningen kommer under året att fortsätta bedriva ett intensivt arbete för att motverka hemlöshet genom såväl förebyggande åtgärder som nödvändiga insatser för enskilda. Barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden är en fortsatt prioriterad målgrupp. Barnens behov i dessa familjer uppmärksammas utifrån deras särskilt utsatta situation. Förvaltningen fortsätter att utveckla arbetet med personer som är 65 år eller äldre, med eller utan missbruk, som lever i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa. Förvaltningen fortsätter att utveckla det vräkningsförebyggande arbetet som finns samlat i ett team inom beroendevården och ekonomiskt bistånd. Alla personer som beviljas tillfälligt boende av socialtjänsten får en individuell boendeplan som bland annat syftar till att undanröja de hinder som finns för den enskilde att komma vidare till eget boende.

SAMHÄLLSINFORMATION TILL NYANLÄNDA

Utvecklingen av stödet till nyanlända fortgår under 2020 i samarbetet med arbetsmarknadsförvaltningen. Frågor om arbete och bostad har särskilt fokus. Projektet "Föreningsguider i Hägersten-Liljeholmen" i samverkan med Föreningen Midsommargården, Svenska Kyrkan, Röda Korset och SHIS syftar till att mobilisera befolkning och föreningsliv i nyanländas etablering fortgår till och med februari 2020. Erfarenheterna från projektet kommer att användas i det fortsatta utvecklingsarbetet. Förvaltningen har beviljats projektmedel från Länsstyrelsen för ytterligare ett projekt som uppmärksammar de nyanlända som har tillfälliga boendelösningar i stadsdelsområdet och som kommer att behöva flytta

vidare under 2020 och 2021.

STÖD OCH SERVICE TILL FUNKTIONSNEDSATTA

Förvaltningen erbjuder individuellt anpassade stödinsatser till personer som har någon form av funktionsnedsättning i syfte att alla invånare i stadsdelsområdet ska kunna leva ett självständigt liv och vara delaktiga i samhället. Kvinnor och män, flickor och pojkar med funktionsnedsättningar tillförsäkras behövt stöd och service i form av till exempel boendestöd, gruppboende, sysselsättning, daglig verksamhet och stöd till att få en anställning. Utredning och erbjudande om insatser utgår i från den enskildes behov. Insatserna präglas av hög kvalitet, trygghet och delaktighet. Utredningarna görs under så kort tid som möjligt och insatsbeslutens längd anpassas utifrån den sökandes behov och situation och där det är lämpligt fattas beslut som gäller över lång tid. Den enskilde deltar i framtagandet av sin egen genomförandeplan och har på så sätt inflytande över hur insatsen utförs. Barn med funktionsnedsättningar och barn som lever i familjer där den vuxne ansöker om stöd och service för funktionsnedsättning uppmärksammas och barnets rätt till delaktighet tillgodoses. Behovet av ledsagarservice för barn och unga vuxna med funktionsnedsättningar tillgodoses så att de regelbundet kan delta i fritidsaktiviteter.

De reviderade riktlinjerna för ledsagning och ledsagarservice tillämpas och om det sker några betydande förändringar i praxis på området återkopplas detta till stadsdelsnämnden.

Förvaltningens utförarverksamheter inom funktionsnedsättningsområdet bedriver ett aktivt utvecklingsarbete i syfte att öka brukarnas delaktighet och självständighet. Digitaliseringen inom verksamheterna fortgår. Stadsdelsförvaltningen tar till vara den utveckling som gjorts inom LUM-projektet MALK (Mätinstrument avseende livskvalité) och kommer att implementera det digitala verktyg som tas fram för de boende i grupp- och serviceboenden. Arbetsättet kvalitetsobservationer används i verksamheterna.

Verksamheterna uppmärksammar våldsutsatta och arbetar för att verksamheterna ska vara fria från våld.

Förväntat resultat

Invånarna i stadsdelsområdet utvecklas utifrån sina förutsättningar, känner sig trygga och har en bra livskvalitet. Socialtjänsten uppmärksammar alla barn och vuxna som kan behöva stöd och erbjuder en modern, rättssäker och evidensbaserad socialtjänst i ett tidigt skede.

Alla barn i stadsdelsområdet har goda uppväxtvillkor och inget barn behöver uppleva våld eller förtryck. Barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver.

Personer med psykisk funktionsnedsättning får stöd att utifrån sina förutsättningar, deltar i samhällets gemenskap och har ett arbete att gå till.

Vuxna och barn som är eller har varit utsatta för våld av närstående ges goda förutsättningar att kunna ta sig ur sådana relationer.

Personer som får stöd och service utifrån funktionsnedsättning tillförsäkras integritet, självbestämmande och möjlighet att kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap.

Insatserna är lättillgängliga och individuellt utformade. Biståndshandläggningen är rättssäker och likställig.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kartläggning av digitalt utanförskap för samtliga brukargrupper inom avdelningen för social omsorg.	2020-01-01	2020-12-31
Utveckla arbetet med uppföljningar av insatser inom funktionshinderområdet så att det säkerställs att brukaren kommer till tals.	2020-01-01	2020-12-31
Utveckla arbetssätt i samverkan med berörda parter vid utskrivning från slutenvård utifrån de förutsättningar som gäller i nya överenskommelser rörande Lagen om utskrivning från slutenvård.	2020-01-01	2020-12-31
Utveckla och driva projektet Föreningsguider i samarbetet med Föreningen Midsommargården, Svenska kyrkan, Röda Korset och SHIS. Projektet vänder sig till nyanlända kvinnor och män, flickor och pojkar avseende etableringsskapande aktiviteter.	2019-01-01	2020-02-29
Utveckla och pröva ett arbetssätt med förstärkta samhandlingsteam kring brukare som har behov av insatser från fler enheter inom avdelningen för social omsorg.	2020-01-01	2020-12-31

Enhetsmål:

Insatserna utformas så att det stärker brukarens/deltagarens möjligheter att leva ett självständigt liv.

Förväntat resultat

Brukaren/deltagaren är nöjd med sitt stöd, känner sig delaktig i hur stödet är utformat, upplever att hen blir lyssnad på och att det finns möjlighet att påverka. Stödet leder till att brukaren/deltagaren kan leva mer självständigt och därmed få en ökad livskvalitet.

Arbetsätt

Fyra gånger/år hålls brukarråd. Dit är brukare/deltagare som har biståndsbedömda insatser eller går på någon av våra träfflokaler välkomna. På brukarrådet ger brukare/deltagare information om nuläget på de olika verksamheterna och enhetschef informerar om nuläget på enheten. De frågor som är aktuella diskuteras och det finns möjlighet för brukarna/deltagarna att ta upp det de anser är av vikt. På brukarrådet deltar enhetschef, projektledare och en biståndshandläggare från Beställarenheten funktionsnedsättning. Brukarrådet är ett viktigt forum för brukarna/deltagarna.

Enheten arbetar enligt MI-andan, återhämtningsinriktat och med lågaffektivt bemötande. Alla tre är evidensbaserade metoder som leder till delaktighet och självständighet. Att brukaren är med och bestämmer hur insatsen ska utformas är grundläggande då vi utför våra insatser.

Vi strävar efter att ge brukaren/deltagaren trygghet och bekräftelse. Vi noterar brukarens/deltagarens styrkor och resurser och berättar vad vi ser. Vi avser att skapa förutsättningar för att brukaren/deltagaren ska hitta sammanhang och meningsfullhet

Vid upprättande av genomförandeplan deltar alltid brukaren och planen skrivs i jagform. I planen dokumenteras hur och när brukaren vill att insatsen ska utföras. Vid förändring av brukarens önskan eller förändring av behov uppdateras planen.

På Triangelns profilboende och Kyrkogatans gruppboende får alla brukare den individuella stöd de har behov av på fasta tider. När brukaren efterfrågar spontana insatser utförs de direkt eller så snart det är möjligt. Brukaren är delaktig och uppmuntras att medverka i allt som rör omvårdnad, bostad och vardagsliv. Alla medarbetare arbetar för att tillsammans med brukarna skapa en trivsamt atmosfär i boendenas alla gemensamma utrymmen. Det finns möjlighet till planerade aktiviteter på boendena ex, sittgympa eller musikcirkel och spontana aktiviteter, ex innebowling, spela piano eller gitarr, måla, spela spel, ta en promenad etc. Varje månad har man bomöte där åsikter och önskemål tas tillvara.

På träfflokaler och sysselsättningsverksamheterna har brukaren möjlighet att utföra arbetsuppgifter, bara vara eller vara delaktig i de aktiviteter som finns. Man blir sedd, lyssnad på och har kanske en uppgift att utföra. Man har deltagarmöten, arbetsmöten och andra forum där brukaren har möjlighet att påverka.

På Tora och Kravatten har man studiecirkel utifrån deltagarnas önskemål.

Vi medverkar i Beställarenheten funktionsnedsättnings projekt Trygg hemgång. Projektet arbetar med att skapa metoder och arbetssätt för att brukare som blir utskrivna från psykiatrisk slutenvård ska känna trygghet vid hemkomsten. Målet är att brukaren ska få ett intensivt stöd av ett fåtal medarbetare den närmsta tiden efter hemkomsten. Insatsen ska kunna utföras dagtid, kväll fram till 22.00 och på helger beroende på brukarens behov. Det blir en utmaning för oss att bemanna så stor del av dygnet med ett fåtal medarbetare.

Vid misstanke om att en brukare är utsatt för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld/förtryck stöder vi brukaren i att ta kontakt med Relationsvårdscentrum Sydväst.

Uppföljning

Uppföljning sker via enhetens brukarundersökningar. Synpunkter som kommer upp på verksamheternas brukar- deltagarmöten förs vidare till brukarrådet. Synpunkter som kommer upp i vardagliga samtal med brukaren, vid uppföljning av genomförandeplan och som klagomål, tas tillvara och åtgärdas.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Uppdatera vår kunskap om hjälpmedel	2020-01-01	2020-12-31
Utveckla vår metod "Kartläggning av stöd" för att uppnå mer självständighet	2020-01-01	2020-12-31

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

Nämndmål:

Boende i Hägersten-Liljeholmen har tillgång till ett rikt utbud av kultur och evenemang

Beskrivning

Kulturaktiviteter genomförs i nämndens verksamheter samt genom bidragsgivning till lokala föreningar.

Förskolorna tilldelas en kulturpeng baserat på barnantal. Alla barn i förskolan får möta och själv prova olika former av kultur och skapande enligt stadens program, Kultur i ögonhöjd. Barnen i förskolan har under sin förskoleperiod tillgång till ett varierat utbud av böcker och besöker bibliotek. Barnen möter olika former av kultur och kulturyttringar samt skapande verksamhet som integreras i undervisningen.

Äldreomsorgen arrangerar en kulturmånad med olika program och aktiviteter.

Kultur och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete.

Förväntat resultat

Föreningar har möjlighet att söka bidrag för lokal verksamhet.

Barn på förskola får möta och själva prova olika former av kultur och skapande.

Kultur och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete.

Enhetsmål:

Enhetens brukare har tillgång till ett rikt kulturliv

Förväntat resultat

Att enhetens brukare upplever att de har tillgång till den kultur som finns i våra egna verksamheter, stadsdelen och i staden.

Arbetsätt

Vi tar reda på vad som finns för olika kulturaktiviteter i vårt närområde och i staden. Vi uppmärksammar och motiverar brukarna till att medverka på de kulturaktiviteter som finns.

Träfflokalen Tora har kulturella verksamheter som presenteras terminsvis på ett schema.

Uppföljning

Målet följs upp i stadens brukarundersökning.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	60 %	55 %	År
 Relativ energieffektivisering i stadens verksamheter		2 % energieffektivisering relativt 2018	År
 Totalt köpt energi i stadens verksamheter	3,3 GWh	1945 GWh	År

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter gör medvetna val för att ta ansvar för miljön

Beskrivning

Stadsdelsnämnden utgår från klimathandlingsplan 2020-2023 samt miljöprogrammet 2020-2023 i sitt miljö- och klimatarbete. Verksamheterna ska arbeta aktivt med att sortera matavfall, minska användningen av plast, förebygga att avfall uppstår, minska energiförbrukningen och göra klimatsmarta tjänsteresor. Förskolorna ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt fortsätta arbetet med nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för en giftfri förskola. Vidare arbetar förvaltningen vidare med att kartlägga och granska hur verksamheterna kan minska sin klimatpåverkan. Detta sker främst genom investeringar eller genom beteendeförändring. Klimatinvesteringsmedel kommer att sökas vid behov, förvaltningen skannar kontinuerligt verksamheterna efter tänkbara klimatinvesteringar.

Inom verksamheter som serverar mat kommer medvetenhet och kunskap om livsmedels klimatpåverkan att öka och verksamheterna kommer att arbeta för att minska dessa. Det innebär bl.a. ökad andel vegetarisk kost i förskolan samt ökad andel säsongsbetonad och närproducerad mat i verksamheterna.

Inom äldreomsorgens verksamheter är dietisten och kostombuden viktiga kunskapsbärare och spridare i utvecklingsarbetet kring klimatpåverkan.

Förväntat resultat

Användningen av plast i verksamheterna minskar. Matavfall återvinns i hög grad där det är möjligt. Avfall som uppstår ska tas om hand på ett resurseffektivt sätt enligt avfallshierarkin. Energiförbrukningen i förvaltningen minskar. Alla förskolor uppnår nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för en giftfri förskola och arbetar aktivt för nivå 3.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Verksamheterna ska arbeta aktivt för att minska energiförbrukningen i verksamheten.	2020-01-01	2020-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Verksamheterna ska minska användningen av plast.	2020-01-01	2020-12-31

Enhetsmål:

Enhetens medarbetare gör medvetna val för att ta ansvar för miljön.

Förväntat resultat

Enhetens medarbetare har kunskap om miljövänliga val och bidrar till en hållbar miljö.

Arbetsätt

Enhetens medarbetare arbetar aktivt för en hållbar miljö. Vid inköp av livsmedel handlar vi alltid ekologisk mjölk, ekologiskt kaffe och ekologiska livsmedel då det valet finns. Vid inköp av vitvaror väljer vi lågenergiklass. Vi använder lågenergilampor och väljer kem-tekniska produkter utan faropiktogram så långt det är möjligt. Alla verksamheter källsorterar och där det är möjligt har vi matavfallssortering. Datorer och bildskärmar går automatiskt in i strömsparläge vid inaktivitet och våra skrivare är automatiskt inställda för att dokument ska skrivas ut tvåsidiga för att spara på papper. Medarbetare reser i stadsdelen med kollektivtrafik, cyklar eller går. Enhetens bil tankas i möjligaste mån med biogas och körs miljövänligt och ekonomiskt, eco-driving. En av våra träfflokaler, Tora, främjar återvinning genom secondhandförsäljning av kläder. Vi informerar våra brukare om lämpligt miljötänkande i de fall det finns intresse.

Uppföljning

Andel inköp av ekologiska livsmedel och biogas följs upp via ekonomisystemet.

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter har en långsiktigt hållbar ekonomi**Beskrivning**

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget. Styrning och uppföljning ska vara tydlig. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter.

Inför 2020 finns det på flera utförarenheter inom avdelningens för social omsorg behov av att anpassa organisationen och minska bemanningen så att verksamheterna får en långsiktigt hållbar ekonomi och kan drivas inom given budgetram. På vissa verksamheter kan man effektivisera genom att samutnyttja lokaler. Behoven har uppkommit utifrån minskat antal

brukare/deltagare och förändrade behov hos brukare/deltagare. Även inom individ- och familjeomsorgens myndighetsutövning kan förändringar i organisation och bemanning bli nödvändiga.

Förväntat resultat

Verksamheterna bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsätta modernisering av de öppna träfflokalererna Tora och Kravatten inom socialpsykiatrin genom att samordna verksamheterna i en lokal som kan inrymma de olika inslag och aktiviteter som efterfrågas av besökarna. I detta finns också behov av att anpassa bemanningen utifrån nya arbetssätt.	2020-01-01	2020-03-31
Förvaltningens avdelningar ska fortsätta att utforma och använda ledningsrapporter i syfte att utveckla arbetet med uppföljning och dialog om verksamheternas resultat.	2020-01-01	2020-12-31
Prognosuppföljning	2020-01-01	2020-12-31
Se över lokalutnyttjande och bemanning för sysselsättningsverksamheterna inom socialpsykiatrin. Syftet är att anpassa verksamheterna utifrån ett minskat antal brukare. Samordning och samarbete med motsvarande verksamhet inom Älvsjös SDF ska undersökas.	2020-01-01	2020-03-31

Enhetsmål:

Enhetens verksamhet har en långsiktigt hållbar ekonomi.

Förväntat resultat

Att enheten drivs inom beslutad budget.

Arbetssätt

En årsbudget utförs inför varje nytt verksamhetsår. Enheten följer upp ekonomin i stadens ekonomisystem, Agresso, och gör månads- och tertialrapporter i samarbete med avdelningens controller.

För att hålla en budget i balans behöver vi se över lokalutnyttjande och att vi har rätt antal medarbetare på våra verksamheter.

Våra kostnader är till största delen planerade. Oförutsedda kostnader tillkommer främst i form av akut behov av visstidsanställda medarbetare. Vi har rutiner för när visstidsanställda medarbetare (timvikarier) ska sättas in och vid behov av vikarie undersöks i första hand om resurser finns inom enheten. Vi ser ständigt över schemalaggningen så att resurser sätts in på rätt tid.

Vid inköp tänker vi ekonomiskt och långsiktigt. I de fall där det är möjligt kontrollerar vi om produkten finns outnyttjad på annat ställe inom förvaltningen eller staden innan inköpet utförs. Vi använder oss av upphandlade varor och tjänster.

På arbetsplatsträffar informerar enhetschef om det ekonomiska läget och prognosen för året. Medarbetarna har möjlighet att ställa frågor.

Uppföljning

Månads- och tertialprognoser görs tillsammans med avdelningens controller. Prognoserna kommenteras i tertialrapport 1 och 2 samt verksamhetsberättelsen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Översyn av geografiska utförarområden	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Sjukfrånvaro	7,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	2,5 %	Tas fram av nämnd	Tertial

Nämndmål:

Stadsdelsnämnden är en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en god arbetsmiljö

Beskrivning

Förvaltningen nyttjar stadens kompetensförsörjningsprocess som stöd i arbetet med att rekrytera, behålla och utveckla medarbetare och chefer. Kompetensutvecklingsinsatser sker ofta i samverkan med staden, andra förvaltningar och externa aktörer.

Arbetet i enlighet med handlingsplanen för socialsekreterare och biståndshandläggares arbetssituation fortgår under 2020 utifrån den reviderade handlingsplanen. När någon medarbetare utsätts för hot eller våld i tjänsten erbjuder förvaltningen långsiktigt stöd.

Ett nära och gott ledarskap i verksamheterna som stödjer utveckling och innovation är en förutsättning en för utvecklingen av arbetsmiljön inom verksamheterna.

För att stärka chefs- och ledarskapet inom stadsdelsförvaltningen ska chefer vid behov genomgå stadens chefsutvecklingsprogram och andra utvecklingsinsatser inom professionen och i rollen som chef och ledare.

För att ytterligare stärka chefs- och kompetensförsörjningen krävs en strukturerad successionsplanering inom förvaltningen.

Som ett led i att utveckla arbetet med den långsiktiga kompetensförsörjningen ska stadens kompetensförsörjningsprocess följas.

För att öka andelen förskollärare och antalet utbildade barnskötare är kompetensförsörjning ett prioriterat område. Förskoleavdelningen har ett långsiktigt utvecklingsarbete som omfattar

ledarskapsutveckling för förskollärare och rektorer samt kompetensförsörjning. I kompetensförsörjningsarbetet ingår områden som VFU (verksamhetsförlagd utbildning för förskollärare), APL (arbetsplatsförlagt lärande för barnskötare), mentorskap för nyexaminerade förskollärare, introduktion för nyanställda samt kompetensutveckling och karriärmöjligheter. Samarbete sker med lärosäten.

Arbetet med Handlingsplan förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare fortsätter både lokalt och övergripande inom förskoleavdelningen. Strukturer för ett likvärdigt arbete på förskoleenheterna ska skapa förutsättningar för att arbeta med handlingsplanen utifrån lokala behov och förutsättningar.

Redan i dagsläget finns svårigheter att rekrytera sjuksköterskor och i viss mån arbetsterapeuter och fysioterapeuter/ sjukgymnaster. I samarbete med äldrenämnden ska ett handlingsprogram tas fram för den legitimerade hälso- och sjukvårdspersonalen, i syfte att underlätta nyrekrytering och minska personalomsättningen inom gruppen.

Alla anställda som arbetar heltid erbjuds en timme friskvård per vecka när arbetet så tillåter. Deltidsanställda erbjuds friskvårdstid i proportion till anställningsgraden. Alla anställda kan köpa ett årskort till Stockholms kommunala sim- och idrottshallar till subventionerat pris. Kortet gäller för bad, gym och gruppträning. Alla anställda kan erhålla en subvention till friskvårdsaktivitet med högst 1 200 kr per anställd och år. Stadsdelsförvaltningen har avtal som gör att medarbetare får ett rabatterat pris vid tecknande av medlemskap hos t.ex. SATS och Friskis & Svettis. Genom anställningen i staden finns möjligheter till rabatterade medlemsavgifter även på andra gym.

Förväntat resultat

Nya medarbetare får en god introduktion.

Nyexaminerade förskollärare erbjuds en mentor under sitt första år.

Ledare erbjuds handledning och stöd i sitt ledarskap.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla enheter ska utifrån medarbetarundersökningens resultat göra en handlingsplan som åtgärdas och följs upp under året.	2020-01-01	2020-12-31
Allmän visstidsanställning minimeras.	2020-01-01	2020-12-31
Förbättra förutsättningarna för att anställa personer med funktionsnedsättning.	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen säkerställer att samtliga hot- och våld-incidenter riktade mot förvaltningens medarbetare registreras i IA och följs upp med avseende på att den utsatte upplever tillräckligt stöd från staden som arbetsgivare.	2020-01-01	2020-12-31

Enhetsmål:

Enheten är en god arbetsgivare och dess verksamheter erbjuder en god arbetsmiljö.

Förväntat resultat

Att enhetens medarbetare känner sig trygga på sitt arbete och har en bra arbetsmiljö.

Arbetsätt

Alla medarbetare bidrar till enhetens arbetsmiljö. Vårt mål är att ha ett gott bemötande till varandra och behandla varandra med respekt. På det årliga medarbetarsamtalet ges möjlighet för medarbetaren att ta upp eventuella brister i arbetsmiljön. Alla medarbetare ska ha en hälsosam arbetsbelastning och vid behov av stöd i sitt arbete erbjuds man det av sin arbetsledare, biträdande enhetschef, enhetschef och vid behov av företagshälsovården. Arbetsuppgifter ska vara tydliga och alla verksamheter ska ha tydliga rutiner. På medarbetarsamtalet upprättas en handlingsplan för kompetens höjning.

Vi ska varje år ha två enhetsdagar som ska vara inspirerande och kompetenshöjande. År 2020 ska en av dagarna handla om arbetsmiljö.

För att öka arbetsglädje och gemenskap har enheten som mål att på ett enkelt sätt fira årets alla högtider men även de små sakerna som fettisdagen, kanelbullens dag med flera.

Vid långvarig sjukfrånvaro och vid rehabiliteringsbehov samverkar enhetschef/biträdande enhetschef med HR.

Enheten har tre skyddsombud, enhetschef deltar på avdelningens samverksansgrupp och vi samverkar med de fackliga organisationerna.

Då passiv rökning förekommer ges brukaren/deltagaren information av arbetsledare, biträdande enhetschef eller enhetschef om vilka regler som gäller.

Uppföljning

Målet följs upp i medarbetarenkäten.

Enhetsmål:

Enhetens ledarskap stödjer utveckling av kvalitet och det innovativa klimatet.

Förväntat resultat

Att våra verksamheter utvecklas utefter brukarens/deltagarens behov och är attraktiva för våra brukare.

Arbetsätt

På de olika verksamheternas arbetsplatsträffar och verksamhetsmöten har enhetschef/biträdande enhetschef/arbetsledare ett stort ansvar då det gäller att skapa öppenhet, vara tydlig, informativ, inlyssnande och ta tillvara medarbetarnas kompetens och idéer. Ledningen behöver hitta flera mötesformer där flera medarbetare kommer till tals så att deras kompetens och idéer tas tillvara. VP-gruppen och enhetsdagarna är uppskattade forum hos medarbetarna.

I ledningens arbete är det viktigt att vara brukarfokuserade och se till att vi har verksamheter med kvalitet som våra brukare/deltagare är nöjda med och våra medarbetare trivs att arbeta på.

För att detta ska uppnås krävs medarbetare med kompetens som är engagerade och har en bra arbetsmiljö. Flertalet av enhetens medarbetare har lång erfarenhet av att ha arbetat med målgruppen och alla är måna om att brukaren/deltagaren är nöjd med verksamheten.

Medarbetarna har handledning cirka 10 gånger/år. Enheten använder sig av två olika handledare. Målet är att handledningen ska ge medarbetarna stöd och metoder i att hantera olika arbetsituationer som uppkommer i arbetet och fokusera på självbestämmande hos brukaren.

Medarbetarna erbjuds alltid att gå de utbildningar och föreläsningar som sker i stadens regi. Vid kännedom om annan utbildning som kan öka medarbetarnas kompetens, och verksamhetens kvalitet, tar vi ställning till kostnad och nytta för verksamheten. Vi köper in aktuell litteratur för att höja medarbetarnas kompetens.

Uppföljning

Uppföljning sker i medarbetarenkäten.

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter arbetar kostnadseffektivt med fokus på kärnverksamheterna

Beskrivning

Stadsdelsnämnden ska verka för att energiförbrukningen inom nämndens verksamheter minskar. Samutnyttjande av lokaler ska eftersträvas och lokalanvändandet ska kartläggas. Verksamheterna har ett gott stöd från stödverksamheterna. En tydlig ekonomistyrning ska leda till att tilldelade resurser används effektivt med fokus på kärnverksamheterna.

Utvecklingen inom äldreomsorgen med digitaliseringslösningar för ökad trygghet, integritet och självständighet kan också innebära att resurserna kan användas på ett effektivare sätt och riktas till äldre med störst behov.

Förväntat resultat

Att nämndens verksamheter använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna. Stadsdelsnämnden har tillgång till lokaler som motsvarar det faktiska behovet och energiförbrukningen i dessa minskar. Nämndens lokaler är tillgängliga och välplanerade.

Enhetsmål:

Enheten fokuserar på kärnverksamheten och är kostnadseffektiva

Förväntat resultat

Att brukare/deltagare är delaktiga i enhetens utveckling och erbjuds aktiviteter som de själva önskat.

Arbetsätt

Genom att använda metoden tjänstedesign erbjuds brukare/deltagare att medverka i utveckling av verksamheten och vara delaktiga i vilka aktiviteter vi ska utveckla eller kanske avsluta. Detta leder till en verksamhet med högt brukarinflytande och att enhetens ekonomiska resurser används till rätt ändamål. brukardelaktighet

Uppföljning

Uppföljning sker i brukarenkäten.

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter bedriver verksamhet av god kvalitet och är innovativa

Beskrivning

Avdelningen för HR, IT och innovation samordnar nämndens arbete med innovation.

Exempel på aktiviteter för att utveckla god kvalitet och innovation:

Verksamhetskultur som uppmuntrar innovationer
Implementera digitala verktyg och annan välfärdsteknologi
Kvalitetsobservationer
Kollegial observation
Samarbete med brukar- och intresseorganisationer

Nämnden kommer att nyttja alla de möjligheter till kvalitetsutveckling och innovationer som införandet av nya sociala system kommer att innebära.

Förväntat resultat

Verksamheterna är innovativa och använder digitala lösningar och annan välfärdsteknik. Verksamheterna har hög kvalitet och det finns en jämlik tillgång till gott stöd och service.

Enhetsmål:

Enhetens brukare erbjuds verksamheter som har god kvalitet och arbetar med förbättring och utveckling.

Förväntat resultat

Att enhetens brukare är nöjda med våra insatser, trivs på våra verksamheter och är med och utvecklar och förbättrar.

Arbetsätt

Enhetens medarbetare har kompetens och lång erfarenhet av att arbeta med målgruppen vilket bidrar till att verksamheterna har kunskap och förmåga till ett professionellt förhållningssätt som leder till hög kvalitet. Medarbetare kan genom sitt sätt att vara i vissa situationer vara inspirerande förebilder.

Alla enhetens brukare bemöts likvärdigt och insatser utförs likvärdigt oavsett kön. Då en brukare önskar få insatsen utförd av en manlig eller kvinnlig medarbetare, utan att något särskilt skäl föreligger, fokuserar vi på vilka egenskaper brukaren önskar istället för att förstärka könsroller.

Vi lyssnar till brukarens önskemål och utför insatser tillsammans med brukaren för att brukaren ska känna delaktighet.

För att kunna erbjuda brukare som har boendestöd en inblick i digitaliseringen har enhetens boendestödjare utrustats med i-pad som de har med sig då de besöker brukaren. Tanken är att den ska användas både som arbetsredskap för medarbetaren och presentera den digitala världen för brukaren.

På gruppbestäderna finns i-pads att tillgå för brukarna som används till att lyssna på musik, se filmer, läsa dagstidning, spela spel etc.

Gruppbestäderna kommer att fortsätta utveckla metoden kollegial observation. Syftet med kollegial observation är att observera varandras arbetssätt och identifiera bra arbetssätt som kan leda till utveckling.

För att utveckla våra arbetssätt och metoder kommer vi att göra studiebesök på andra verksamheter både inom och utanför socialpsykiatri.

Alla brukare informeras om sina rättigheter till delaktighet och hur klagomål och synpunkter ska lämnas. Vi arbetar med att motivera, stödja och möjliggöra att fler brukare svarar på våra brukarenkäter.

Till socialpsykiatriens brukarråd är alla brukare med insats från någon av våra verksamheter välkomna. Brukarrådet har möten fyra gånger/år.

Vårt mål är att all utveckling av verksamheten ska ske med brukarinflytande.

Uppföljning

Målet följs upp i enhetens brukarundersökning.

Uppföljning av ekonomi

Resursanvändning

Enhetens största resurs är medarbetarna som delar med sig av sin kompetens inom olika ämnen till kollegor och chefer. Övervägande delen av enhetens medarbetare har lång erfarenhet av att arbeta med målgruppen och kompetensen sprids mellan medarbetarna på arbetsplatsträffar, verksamhetsmöten, spontana samtal och i samtal om arbetssätt. De medarbetare som har ett medvetet hälsotänkande delar med sig av sina kunskaper till sina arbetskamrater. Alla medarbetare erbjuds att delta i de kostnadsfria utbildningar som staden

och andra aktörer erbjuder inom verksamhetsområdet.

Enhetschef, biträdande enhetschef, administrativ assistent och projektledaren delar kontor med Enheten Hägersten-Liljeholmen Stöd och service. Boendestödet och NP-teamet håller till på samma kontor då de dokumenterar, har lunch eller möten. I och med att vi är två enheter som delar kontor kan vi dela på vissa kostnader, ex skrivare. Kontorslokalen har två konferensrum vilket innebär att vi kan hålla verksamheternas planeringsdagar i lokalen.

Vid behov av IT-stöd, Agressostöd etc kontaktas respektive support direkt för effektiv hjälp.

Budget 2020

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning

Budgetår:	2020
Enhet :	Stöd och aktivitetsenheten
Enhetschef:	Marie Aggesund Karlsson

Beloppen anges i TKr	Budget
<i>Intäkter</i>	
Bidrag	0
Försäljning av verksamhet	27 310
Övriga externa intäkter	0
Summa intäkter	27 310
<i>Kostnader</i>	
Personalkostnader	23 345
Övriga personalkostnader	490
Lokalkostnader	380
Entreprenader och köp av verksamhet	1 020
Övriga kostnader	2 075
Summa kostnader	27 310
Summa netto	0

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning

Budgetår: 2020
 Enhet :
 Enhetschef: Marie Aggesund-Karlsson

Beloppen anges i TKr	Budget
<i>Intäkter</i>	
Taxor och avgifter	0
Hysesintäkter	108
Bidrag	0
Försäljning	2 646
Övriga externa intäkter	2 150
<i>Summa intäkter</i>	4 904
<i>Kostnader</i>	
Personalkostnader	3 299
Övriga personalkostnader	120
Lokalkostnader	620
Entreprenader och köp av verksamhet	324
Övriga kostnader	541
<i>Summa kostnader</i>	4 904
<i>Summa netto</i>	0

Övrigt

Då enheten får in synpunkter, klagomål och förbättringsförslag kommuniceras de så snart som möjligt med den som lämnat in klagomålet och åtgärder utförs snarast. Alla klagomål dokumenteras, behandlas på arbetsplatsträff och diarieförs. Återkoppling ges alltid till den som lämnat synpunkten. Efter att klagomål och synpunkter har åtgärdats följer enhetschef upp med den som lämnat in klagomålet att överenskomna förbättringar har skett.

Medarbetarnas delaktighet

Verksamhetsplanen är framtagen i samarbete med medarbetare. Alla medarbetare har bjudits in till enhetens arbetsgrupp, VP-gruppen. Målet med VP-gruppen är att det ska finnas representanter med från varje verksamhet. Gruppen arbetar med att beskriva arbets sätt för de mål som finns och skapa aktiviteter för att bättre uppnå målen. När verksamhetsplanen är klar skickas den ut till alla medarbetare som har möjlighet att lämna synpunkter. VP-gruppen för 2020 års verksamhetsplan har träffats vid 2 tillfällen cirka 2 timmar/tillfälle.

Verksamhetsplanen är behandlad på nedanstående arbetsplatsträffar:

- NP-teamet, 29 januari
- Kyrkogatans gruppbostad och Triangelns profilboende, 30 januari
- Boendestödet, 17 februari
- Träfflokaler och sysselsättningsverksamheter, 26 februari